

omsætningsbegrænsende påbud eller forbud for overtrædelse af lovgivningen vedrørende animalske produkter.

Når den nye fødevarerlov træder i kraft den 1. januar 2000, er den sammenhængende fødevarerkontrol fra jord til bord etableret, og hermed udvides hjemmelen til offentliggørelse af kontrolresultater til at dække hele Fødevarerministeriets område, herunder også områder, der i dag dækkes af levnedsmiddelloven. Detailhandelen samt engros- og produktionsleddet vil hermed også blive omfattet af offentliggørelsesreglerne.

Veterinær- og Fødevarerdirektoratet har i efteråret 1998 udarbejdet retningslinjer for offentliggørelse af kontrolresultater. Formålet hermed var at få systematiseret, hvornår og hvordan kontrol- og analyseresultater på fødevarerområdet skal offentliggøres. Retningslinjerne var også sidste efterår genstand for drøftelse i Folketingets Udvalg for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri, men også i det rådgivende fødevarerudvalg.

Ifølge retningslinjerne falder kontroloplysningerne inden for fire områder:

1. Oplysninger af betydning for forbrugernes sikkerhed.
2. Generelle kontrol-, kortlægnings- og forskningsresultater.
3. Den fremadrettede oplysning om planlagte og igangsatte undersøgelser.
4. Konkrete afgørelser af omsætningsbegrænsende karakter for navngivne virksomheder og personer.

Jeg tror ikke, det er forkert at sige, at der har været størst opmærksomhed om det sidste, nemlig dér, hvor kontrolresultater fra navngivne virksomheder er blevet offentliggjort.

Om de statslige erfaringer med offentliggørelse kan jeg, for så vidt angår Veterinær- og Fødevarerdirektoratet, oplyse, at direktoratet med udgangspunkt i de nævnte retningslinjer i to omgange offentliggjorde navnene på i alt 31 virksomheder og landmænd, der har fået bøde eller omsætningsbegrænsende påbud eller forbud for overtrædelse af den animalske fødevarerlovgivning. Offentliggørelsen har resulteret i klager fra flere af de virksomheder og landmænd, som er opført på listen. Offentliggørelsen har været forbundet med rimelig stor mediebevågenhed. De fleste aviser har således været skeptiske over for offentliggørelsen.

Kritikken har vel generelt været kendetegnet ved, at oplysningerne ikke var tilstrækkelig for-

brugerrelevante på grund af det ofte lange tids-
spand, der er, fra overtrædelsen sker, til selve offentliggørelsen finder sted. Det er blevet sagt, at offentliggørelsen er en gabestok, hvor virksomhederne hænges ud for noget, som de selv anser for mindre overtrædelser, eller som allerede er rettet på offentliggørelsestidspunktet, at forbrugerne ikke kan fravælge produkterne på markedet, da sanktionerne har resulteret i, at produkterne ikke længere findes i handelen, og at forbrugerne ikke kan relatere en overtrædelse i primærproduktionen til varer, der findes i detailhandelen.

Jeg skal til den kritik bl.a. bemærke, at vi med den valgte praksis for offentliggørelse har lagt stor vægt på, at det ikke er et skøn eller en tilfældighed, som afgør, hvad der skal offentliggøres. Der er tværtimod tilstræbt en objektiv skillelinje. Den valgte fremgangsmåde er med til at sikre ensartet behandling af alle virksomheder.

Jeg finder det herudover meget vigtigt, at muligheden for at påvirke en afgørelse skal være udtømt, før overtrædelsen kan offentliggøres. Jeg synes, det er nødvendigt af hensyn til producenterne og de handlendes retssikkerhed. Så en vis forsinkelse, fra en overtrædelse finder sted, til virksomhedens navn offentliggøres, kan derfor ikke helt undgås.

Jeg synes endvidere, det er afgørende at understrege, at det er kontrollens primære opgave at stoppe ulovligheder med de sanktioner, fødevarerloven nu hjemler. Offentliggørelsen er et supplement til kontrollen og skal anvendes ud fra et fremadrettet perspektiv. Det har vist sig, at brugen af sanktioner alene ikke i alle tilfælde er tilstrækkeligt til at motivere fødevareraktiviteterne til at forbedre deres produktionsforhold.

Plantedirektoratet har som et pilotprojekt siden tredje kvartal 1997 offentliggjort resultaterne af kontrol med frugt og grønt. Direktoratet vil hvert kvartal offentliggøre navnene på ca. 50 grossistvirksomheder og ca. 200 detailhandlere, som har fået taget partier ud af handelen, fordi de ikke opfylder kvalitetsnormerne.

På trods af at principperne for kontrolresultaternes offentliggørelse er de samme som dem, der praktiseres i Veterinær- og Fødevarerdirektoratet, er Plantedirektoratets praksis blevet modtaget positivt, oplever jeg, både af offentligheden og erhvervsorganisationerne.

De kontrollerede virksomheder har accepteret ordningen, og den har tydeligvis også haft